

Yliopistoajat

4.12.2002 14:16 [Kaj Granlund](#)

Näyttää taas tulleen se aika, jolloin korkeakouluopiskelijoiden pitkittyviin valmistumisaikoihin halutaan puuttua, ja tarjolla on paljon keppiä mutta vähän porkkanaa. Erityisesti olen huolestunut keppien määrästä, koska opiskeluaikojen venymiseen vaikuttavista tekijöistä moni on sellainen, johon opiskelija ei itse pysty vaikuttamaan. Kun julkisuudessa puhutaan korkeakouluopiskelijoista käsitän että tarkoitetaan yliopisto-opiskelijoita, koska opiskeluaikaa koskevat rajoitukset ovat jo voimassa AMK-järjestelmässä.

Yliopistojen kohdalla ongelma on usein siinä, että yliopisto ei ole suuntautunut opetukseen vaan oppimiseen. Professorit, assistentit ja opiskelijat opiskelevat, mutta kukaan ei opeta. Opetus on yliopistolle välttämätön paha, jonka kautta osa yliopiston toimintaa rahoitetaan. Henkilökunta puuhastelee pääasiassa tutkimustyön kanssa, ja sellaiset opiskelijat menestyvät parhaiten, joita itsenäinen tutkimus kiinnostaa.

Opetus tapahtuu aiheesta vastaavan professorin opetusvelvollisuuden sanelemana tilaisuuksissa, joissa pahimmillaan voi olla jopa 500 opiskelijaa. Keskustelua ei luonnollisesti synny, eikä sellainen muutenkaan kiinnosta ketään. Vastaukset ja hankalat asiat sysätään laskuharjoituksiin, joita johtaa edellisen kurssin läpäissyt opiskelija. Tämän ohjaustaidot taas rajoittuvat professorin antamien malliratkaisujen esittämiseen. Kokeisiin on professorin laatimat koekysymykset ja harjoitusryhmien vetäjät korjaavat kokeita annettujen mallivastausten pohjalta. Olen itse nähnyt tapauksia, joissa koevastaus on hylätty vaikka opiskelija on esittänyt oikean ratkaisun, mutta ratkaisumenetelmä ei ollut sama kuin mallivastauksessa.

Entä oppimateriaali? Yliopistojen kirjastot ovat varautuneet 50 - 100 opiskelijan tarpeisiin hankkimalla 3 - 4 kirjaa. Oman kirjan hankinta kirjakaupasta on 50 - 100 euroa. Kun sitten jokaiselle 3 opintoviikon kurssille määrätään luettavaksi 3 kirjaa, voi jokainen laskea miten hyvin tässä ympäristössä opinnot etenevät.

Ammattikorkeakouluissa opiskelua on jo rajoitettu siten, että opiskelija erotetaan koulusta ellei hän valmistu jotakuinkin suunnitellussa ajassa. Opiskelu AMK:ssa on tarkkaan johdettua, ja se muistuttaa paljon kurssimuotoista lukiota, jossa valtaosa saapumiserän opiskelijoista etenee samaan tahtiin valmistumiseen asti. Opetushenkilökunnan pedagogiset pätevyysvaatimukset on tarkasti säädetty laissa, ja opettajan ensisijaisena tehtävänä on opettaa. Sen sijaan opettajan opetusalaan koskevia muodollisia pätevyysvaatimuksia ei ole, vaan kukin oppilaitos voi määrittellä ne itse. Näin tietotekniikan syventäviä opintoja voi opettaa henkilö, joka on autotekniikan insinööri, ja hän suorittanut ammatillisen opettajakorkeakoulun perustutkinnon. Kukaan ei ole kiinnostunut siitä, tietääkö hän opetusalaan mitään?

Ehdottaisin remonttia, ei opiskeluaajoissa vaan opetuksen laadussa. Parannettavaa on niin yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissa.